

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 707/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Mišúrom, PhD., Záhradnícka 27, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11 S 41/2019 zo 17. júna 2020 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Sžk 55/2020 z 15. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa č. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok a jeho ochranu podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, podľa čl. 11 ods. 1, 2 a 4 listiny, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 26 ods. 1 a 2 listiny rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 S 41/2019 z 17. júna 2020 a rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 1 Sžk 55/2020 z 15. decembra 2021. Zároveň navrhuje napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že mesto Nitra ako príslušný stavebný úrad (ďalej aj „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. 123/2018-013-Re

z 23. novembra 2018 zastavilo konanie o zmenu doby trvania reklamnej stavby podľa § 60 ods. 2 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) z dôvodu, že sťažovateľka ako stavebník doložila nájomnú zmluvu č. 73/2001 SMM z 11. decembra 2001 uzavretú s prenajímateľom mestom Nitra na dobu neurčitú a dodatok č. 2 k nájomnej zmluve uzavretý 9. marca 2015, pričom z čl. 2 bodu 2 uvedeného dodatku vyplýva, že pôvodné znenie článku II. DOBA NÁJMU sa nahrádza nasledujúcim znením: „*Táto zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to odo dňa účinnosti tejto zmluvy do 31. 12. 2017.*“ Iný doklad, ktorým by sťažovateľka preukázala iné právo k pozemku, na ktorom sú umiestnené predmetné reklamné stavby, nepredložila.

3. Okresný úrad Nitra (ďalej len „druhostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2019/014051-2 z 27. marca 2019 odvolanie sťažovateľky zamietol a napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

4. Sťažovateľka podala správnu žalobu o preskúmanie rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že žalobu sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom tak, že ju zamietol ako nedôvodnú podľa § 461 SSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti rozsudkom krajského súdu a najvyššieho správneho súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej nastolila základnú právnu otázku zákonného postupu zastavenia konania o zmenu doby trvania reklamnej stavby prvostupňovým správnym orgánom podľa § 60 ods. 2 písm. b) stavebného zákona z dôvodu, že žalobca ako stavebník nepreukázal dokladmi vlastníctvo, resp. iné právo k pozemku, na ktorom boli umiestnené predmetné reklamné stavby, a to bez toho, aby aplikoval § 137 stavebného zákona.

6. Sťažovateľka namieta spôsob odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu (odkazujúc na bod 31) založený na diskriminácii vlastníka reklamnej stavby, resp. na protežovaní vlastníckeho práva vlastníka pozemku pred vlastníckym právom vlastníka reklamnej stavby v rozpore so základnou garanciou rovnosti a ochrany vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v tom, že najvyšší správny súd prisúdil bezdôvodne (bez zákonného podkladu) silnejšiu dôkaznú hodnotu tvrdeniu vlastníka pozemku len z titulu jeho vlastníctva oproti tvrdeniu vlastníka reklamnej stavby (legálne postavenej), hoci ich postavenie v oblasti hmotného a procesného majú byť rovnaké v spore o existencii/zániku/obnove práva užívať pozemok medzi takýmito vlastníkmi v konaní podľa stavebného zákona. Sťažovateľka považuje paušálne oslobodenie orgánov verejnej správy od akéhokoľvek postupu podľa § 137 stavebného zákona a prisúdenie neexistujúcej právomoci rozhodnúť o občianskoprávnej námietke orgánom verejnej správy za svojvôľu. Interpretáciu a právny názor najvyššieho správneho súdu v otázkach súvisiacich s garanciami základných práv a slobôd podľa čl. 20 ods. 1 a 4 považuje za arbitrárnu a nelogickú,

z ústavného hľadiska neospravedlňiteľnú a neudržateľnú s následkom porušenia základných práv a slobôd.

7. Namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny) a spravodlivé súdne konanie (čl. 6 dohovoru) v spojení s garanciou podľa čl. 47 ods. 3 ústavy vidí sťažovateľka najmä v tom, že napadnuté rozsudky neposkytujú odpovede na podstatné otázky nastolené v konaní, sú nepreskúmateľné a ich odôvodnenie nie je pre priemerného adresáta pochopiteľné. Dodáva, že napadnutými rozsudkami bola odobrená svojvôľa orgánov verejnej správy, zvýhodňovanie iného účastníka súkromnoprávneho vzťahu v administratívnom konaní, čím porušujú zásadu rovnosti účastníkov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 11 ods. 1, 2 a 4, čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu, ktorým zamietol jej žalobu proti rozhodnutiu druhostupňového orgánu verejnej správy, a rozsudkom najvyššieho správneho súdu o zamietnutí jej kasačnej sťažnosti, ktoré sťažovateľka považuje za nezákonné a arbitrárne, a to najmä pokiaľ ide o výklad § 137 stavebného zákona.

9. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že o skutkovo a právne obdobných veciach sťažovateľky týkajúcich sa rozhodnutí o zastavení konania o zmenu doby trvania reklamnej stavby podľa § 60 ods. 2 písm. b) stavebného zákona už rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 347/2021 z 29. júna 2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. augusta 2021, uznesením č. k. III. ÚS 288/2022 z 12. mája 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10. júna 2022, a uznesením č. k. I. ÚS 441/2022 z 17. augusta 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. septembra 2022, ktorými jej ústavné sťažnosti odmietol. Keďže sťažovateľke je judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho právomocí pri ústavnom prieskume rozhodnutí vydaných v správnom súdnictve (osobitne názor ústavného súdu na odôvodnenie citovaného rozsudku najvyššieho súdu) známa, nepovažoval za potrebné túto judikatúru v danom prípade opakovane citovať.

10. Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania.

11. Keďže sťažovateľka podala predmetnú ústavnú sťažnosť 28. apríla 2022, teda po právoplatnosti uznesenia o odmietnutí jej predchádzajúcej skutkovo a právne obdobnej sťažnosti (24. augusta 2021), urobila tak už s vedomím, že táto môže byť odmietnutá z rovnakých dôvodov ako predchádzajúca ústavná sťažnosť. Dá sa tu už do určitej miery hovoriť o bezúčelnom či zjavne bezúspešnom uplatňovaní nároku na ochranu ústavnosti (porov. *Macejková, I., Bárány, E.*,

Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 359).

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

12. V rámci predbežného prerokovania návrhu na začatie konania ústavný súd dospel k záveru, že na preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu bol príslušný najvyšší správny súd, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

13. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka ani v tomto prípade neobhájila svoje tvrdenie o porušení práva na spravodlivý súdny proces vrátane práva na prístup k súdu ani ďalších práv hmotného charakteru.

14. Ústavný súd len rekapituluje, že napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený. Podľa názoru ústavného súdu nemožno mať z ústavného hľadiska výhrady k tomu, ako interpretoval posudzovanie predbežných otázok v stavebnom konaní v kontexte § 137 stavebného zákona, ktoré je plne v súlade nielen s judikatúrou najvyššieho súdu a najvyššieho správneho súdu, ale aj samotného ústavného súdu. V tejto súvislosti poukazuje napr. na ustanovenie § 40 ods. 1 správneho poriadku, podľa ktorého ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takýmto rozhodnutím viazaný, inak si správny orgán môže o takej otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Československej republiky (Boh. A 3270/24) nesmie správny orgán odmietnuť rozhodnúť vo veci samej z dôvodu, že predbežná otázka dosiaľ nebola rozhodnutá príslušným orgánom. Buď si odpovie na túto otázku sám (urobí si aj úsudok), alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania a vyčká s vlastným rozhodnutím, dokiaľ sa o predbežnej otázke nerozhodne. Z dikcie § 40 ods. 1 správneho poriadku (text za bodkočiarkou) vyplýva, že správny orgán má v zásade voľnosť v rámci úvahy o tom, ktorú z týchto dvoch možností postupu zvolí.

15. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu je totožné s inými rozsudkami najvyššieho správneho súdu, ktoré riešili obdobnú procesnú situáciu a rovnaké otázky významné pre rozhodnutie v dotknutej veci (č. k. 5Sžk/38/2020 z 25. februára 2021, aj s neskorším rozsudkom č. k. 6Sžk/38/2020 z 24. februára 2022). Žaloba mesta Nitra o vypratanie nehnuteľností a odstránenie reklamných stavieb bola síce zamietnutá, čo však nemohlo a nemalo vplyv na to, že už samotným podaním tejto žaloby nastali účinky predpokladané § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nájomná zmluva uzatvorená medzi sťažovateľkou a mestom Nitra predĺžená nebola (porov. III. ÚS 288/2022).

16. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

17. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. decembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu